

'Ik ben nu eenmaal een jongen met een links imago, maar je weet wel wat je aan me hebt: kwaliteit, straight zo eerlijk mogelijk.' Foto: Ingrid de Groot

Lambrechts: 'Mij kun je niet kopen'

'Om mij heen zie ik wat er met oudere mensen gebeurt, dat rare proces van dementeren'

CHARLES BRAAM

Frits Lambrechts (73) is al bijna zijn hele leven acteur, zanger en cabaretier. Vanuit zijn rechtvaardigheidsgevoel ging hij na de oorlog al snel de kant van de Communistische Partij op. Zijn linkse imago heeft zijn lange carrière meer goed dan kwaad gedaan.

Vanaf het eerste telefonische contact lijkt het of we oude bekenden zijn. Joviaal en familiair, zo presenteert de inmiddels drieënzeventig-jarige zanger en acteur Frits Lambrechts zich. Met niets van de achterdocht of gereserveerdheid, die je zou verwachten van een doorgewinterd artiest. Natuurlijk kan ik langskomen, op voorwaarde dat we een 'goed gesprek' hebben. „Het moet wel ergens over gaan.” Dat beloof ik.

Frits Lambrechts, een jongen uit een katholiek arbeidersgezin in Amsterdam-West, heeft een indrukwekkend cv: in het begin van zijn carrière als cabaretier/zanger, later vooral als acteur. De ontvangst in de flatwoning in Amsterdam-Noord is even hartelijk als ons eerste telefoongesprek.

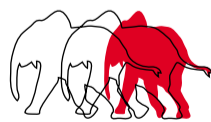
Waarom in godsnaam Amsterdam-Noord? Lambrechts, een gedrongen, maar nog vitale gestalte met een rauwe, raspense stem, neemt me mee naar de woonkamer,

die uitkijkt op een prachtig aangelegde binnentuin, compleet met fontein. „Dit is mijn privé-tuin en ik hoef er zelf niets aan te doen.” Oké, maar dan nog: Noord? In de jaren zestig was er woningnood, vertelt Lambrechts. „Kinderen woonden getrouwd bij hun ouders in. Ik ook. In Noord werd er volop gebouwd. Banne 1.” Lambrechts was een van de eerste bewoners. „Ik heb nooit bij die artiestenkliek gehoord, die zo nodig in de Jordaan moet wonen. Ik heb nu eenmaal een uitgesproken naam en word altijd geassocieerd met de CPN en de linkse beweging.” De basis daarvoor werd in de oorlog gelegd. In de extreem koude hongervinter van 1944-'45 was Lambrechts een jaar of zeven. „Ik herinner me nog dat ik altijd met een lepel op zak liep. Zodra ik bij een gaarkeuken kwam, dook ik meteen in de gamellen om maar wat te vreten. Ik begreep niet hoe Onze Lieve Heer ons ook nog zo'n koude winter kon geven. Toen is mijn twijfel begonnen. Na de oorlog was er veel sympathie voor het Russische leger. Die hadden tenslotte Hitler de genadeklap gegeven. Er was ook veel sympathie voor de Communistische Partij en mijn rechtvaardigheidsgevoel ging al vrij snel die kant uit.”

Zo kwam hij bij de jeugdbeweging van de CPN, het ANJV, terecht. „Daar is mijn zangcarrière begonnen. We hadden een koor en deden cabaretachtige dingen, met een kritische blik op de maatschappij. We reisden door het hele land. Dat was leuk, hoor!”, vertelt Lambrechts met glinsterende ogen. Thuis stond inmiddels een piano. De jonge Frits was gebiologeerd door dat instrument: „Ik vond dat zo wonderlijk: die toetsen, die muziek.”

Felix Meritis was in die tijd het hoofdkantoor van de CPN. Het gebouw stond open voor allerlei groepen. Jaap van der Merwe, de man van de linkse liedjes huurde een zaaltje ergens bovenin. Van de Merwe hoorde Lambrechts op de vleugel beneden spelen en vroeg hem zijn begeleider te worden. „Dat was de start van mijn professionele carrière. Ik was toen zesentwintig. Later kwam ik bij Wim Kan terecht en nog later ben ik voor mezelf begonnen.” De band met de CPN is gebleven. „Ik had natuurlijk dat engagement, dat zit nu eenmaal in me.” Tot 1975. Uit onvrede met de ontwikkelingen in de Sovjet Unie en hoe de CPN daar mee omging. „In welk maatschappelijk systeem de mens ook leeft, hij zal altijd weer in staat blijken om er een rommel van te maken. Om er zijn voordeel uit te halen.” Dat CPN-stempel, heeft dat Lambrechts gehinderd in zijn carrière? „Nee, absoluut niet. Het fabri-

kaat Lambrechts, dat is die jongen met dat linkse imago, maar ook die jongen van wie je weet wat je aan hem hebt. Kwaliteit, straight, zo eerlijk mogelijk. Dat is waar regisseurs naar kijken.” Die bazen in Hilversum, dat is een ander verhaal. Lambrechts heeft geen idee hoeveel rollen hij is misgelopen. Van een weet hij het zeker. De Evangelische Omroep (EO) weigerde onder toenmalig programmadirecteur Knevel in 1994 Lambrechts de hoofdrol te geven in een dramaserie over een arbeider, die in een geloofscrisis terecht komt als hij wordt ontslagen. „Juist die strijd van zo'n gelovig mens en de twijfels. Als er ooit iemand is geweest die zo'n soort ontwikkeling heeft doorgemaakt, dan ben ik het wel. Die Knevel was alleen maar bang, een hypocriet.” Lambrechts is niet van plan om verbitterd terug te kijken. „Ik heb een heel rijk leven gehad en alles gedaan wat ik wilde doen. Van tien jaar lang hoofd-piet bij de intocht van Sinterklaas tot een klerelijer van een vader in 'Goede Tijden Slechte Tijden', een andere kant van mijn karakter.” Met heel veel toewijding en inzet heeft Lambrechts gewerkt aan de film 'De laatste Reis van meneer van Leeuwen'. „Die materie interesseert me. Dat heeft met mijn leeftijd te maken. Om mij heen zie ik wat er met oudere mensen gebeurt. Die kwetsbaarheid, dat rare proces van dementeren. Dan word ik boos. Die onmacht als je zit te praten en tien minuten later niet meer weet waar het over ging, dat is niet best”. Voor het eerst valt er een stilte, nadat we bijna een uur onafgebroken hebben gepraat. „En meneer Braam, wat vindt u, hebben wij een goed gesprek gehad?” Ik vind van wel.

'Ik hoorde niet bij die artiestenkliek, die zo nodig in de Jordaan moest wonen'